

Rotterdam Onderwater

Wilde deltanatuur midden in een wereldstad van steen en staal? Het kan in Rotterdam! De Maasstad heeft alles in zich om dé plek te worden waar de mens het ritme van hoog- en laagwater kan beleven, vanuit een stadse omgeving. Stel je voor: spindotters, bevers en misschien wel jagende zeehonden en steuren die langs de oude havens onder een steiger door schieten. We bouwen met de natuur en maken een stad die bestendig is tegen klimaatverandering, met natuur als buffer tussen rivier en land.

De tijd is er rijp voor. De geesten trouwens ook. Want het programma Rivier als Getijdenpark zet al in op natuurontwikkeling langs en op de versteende oevers van de Maas. Helaas wordt daarbij de onderwaterwereld nogal eens vergeten. Terwijl daar juist de winst te behalen is.

Natuurparels onder en boven water: Ons doel

Daarom breken ARK en partners met Rotterdam Onderwater een lans voor de onderwaterwereld in de Maasstad. Juist nu de waterkwaliteit in de stadshavens weer is verbeterd moeten we doorpakken om de havenbekkens om te vormen tot bruisende natuurparels. Dat betekent: de structuurloze bodems van de havenbekkens omvormen tot ondergrond met veel variatie, met schuilplekken voor vissen, kreeftjes en schelpdieren. De teruggekeerde wieren en waterplanten zorgen op hun beurt weer voor een betere waterkwaliteit. Zo is de stad niet langer een blokkade, maar een ware pleisterplaats voor trekvis op hun tocht tussen rivier en zee.

En gezonde natuur is een gezonde leefomgeving voor de mens. Waar ter wereld vind je 'blauwgroene longen' midden in de stad? En, minstens zo belangrijk met het oog op de klimaatverandering: gezond onderwaterleven helpt om de stijgende watertemperatuur tegen te gaan.

Bouwen onder water: Onze aanpak

Met Rotterdam Onderwater bouwen we aan een keten van rijke onderwaternatuurgebieden die grenzen aan de getijdenparken. Iedere schakel in die keten heeft een andere aanpak nodig.

- **Bouwen met bagger.** Slib in de delta heeft nog altijd een negatieve bijklank. Maar je kunt er ook natuur mee maken! Door het slim aan te brengen als getijdenplaten.
- **Rivierhout aanbrengen.** Hout onder water biedt structuur voor onderwaterleven, beschermt de oevers tegen golfslag en vangt slib in, zodat het water helderder wordt. En dat is ook boven water zichtbaar, als een waar Nederlands mangrovebos, met broedende aalscholvers en reigers in de takken!
- **Kleine getijdenpoelen aanleggen.** Daarmee maken we onderwaternatuur – van stekelbaars tot schelpdieren – zichtbaar voor de Rotterdammers.
- **Zachte oevers maken.** In getijdenparken met een harde overgang tussen land en water brengen we zachte oevers aan. Samen met studenten werken we aan innovatieve oplossingen onder water.
- **Scheepswrak aanbrengen.** Een wrak zorgt voor spannende onderwateravonturen, voor zowel snoeken en meervallen als sportduikers. Bovendien houdt een wrak het omhoog gewoelde slib van scheepvaart en getijdenslag tegen.
- **Visparadijsjes aanleggen.** Bij bestaande objecten, zoals meerpalen en damwanden, maken we met kleine aanpassingen ware visparadijsjes. Door verandering van de structuur, of door zachte waaiers te creëren die hechtplekken voor planten en schelpdieren, en verstoppelplekken voor vis bieden.
- **Plastic invangen.** Bij twee havenbekkens pakken we het plasticprobleem op een innovatieve, creatieve manier aan. Van het gevangen plastic maakt de Stichting Plastic Island een plastic eiland. Daarmee creëren we ook meteen bewustzijn voor plastic soep en afval.
- **Educatie en communicatie.** Met veldlessen en excursies vertellen we het verhaal van de onderwaterwereld van Rotterdam. We maken de onderwaternatuur beleefbaar met steigers langs de oevers, waar recreanten, schoolkinderen en sportvissers de natuur kunnen verkennen. Samen met een groep kunstenaars maken we in de Maashaven de onderwaternatuur bezoekbaar. En via trackers kan het publiek vissen volgen. Honderdduizenden bezoekers van de SS Rotterdam zien de tentoonstellingen over de natuur onder en boven water. We verbinden kortom de Rotterdammers weer met hun waterrijke omgeving én bieden de Nationale Postcode Loterij volop mogelijkheden om zich aan het publiek te presenteren.

Waarom nu?

Dit is hét moment om onder water boven water te halen. Want op veel plekken in de stad komen oude stadshavens vrij, omdat moderne bedrijven zich er niet kunnen of willen vestigen. De herstructurering van de binnenvaart biedt ook uitgelezen kansen om natuur en bedrijvigheid slim te combineren. En met alle bouwplannen voor woonwijken rondom de voormalige havens is natuurontwikkeling, boven en onder water, een must als we de stad leefbaar en klimaatbestendig willen maken.

ARK werkt samen

ARK werkt samen met partners aan inspirerende voorbeelden van onderwaternatuur. We vormen daarmee het vliegwiel waardoor andere partijen mee kunnen gaan bouwen aan een gezonde onderwaterwereld voor een natuurrijk, klimaatbestendig Rotterdam.

Rivier als Getijdenpark is een consortium van 16 partijen, waaronder het Havenbedrijf Rotterdam, gemeente Rotterdam, Rijkswaterstaat en Wereld Natuur Fonds. We werken ook samen met Plastic Island Foundation, Zuid-Hollands Landschap, Sportvisserij Nederland en Building with Nature.